

FORNYELSE OG VÆKST

I EN INTERNATIONAL VÆKSTREGION

3. UDKAST (senest ændret 261006)

ERHVERVSUDVIKLINGSSTRATEGI 2007-2009

REGION MIDTJYLLAND

VÆKSTFORUM FOR REGION MIDTJYLLAND

FORORD

Dette er Vækstforum for Region Midtjyllands første erhvervsudviklingsstrategi.

Erhvervsudviklingsstrategien er ramme for de indsatsområder, Vækstforum for Region Midtjylland vil prioritere frem til 2009. Udmøntning vil ske gennem årlige handlingsplaner, der fastlægger rammerne for de initiativer, vækstforum vil indstille til Regionsrådet for Region Midtjylland at finansiere.

Der opstilles for hvert indsatsområde tre hovedindikatorer, der skal give vækstforum grundlag for at videreudvikle strategi og handlingsplan. Derudover følges erhvervsudviklingen ved hjælp af en mængde indikatorer, der kan ses på [\[indsæt link\]](#).

Vækstforum nedsatte otte tænketanke i 2006. Deres opgave var at bidrage med forslag til initiativer i handlingsplanerne. Disse forslag er indgået i vækstforums drøftelser og prioritering af handlingsplanen for 2007.

Strategien er udarbejdet af Vækstforum for Region Midtjylland for at sikre regional vækst og udvikling. Vækstforum for Region Midtjylland er et stærkt partnerskab mellem kommuner, erhvervsorganisationer, arbejdsmarkedets parter, uddannelses- og forskningsinstitutioner og region.

Vækstforum ønsker at bidrage til styrkelse af samarbejdet omkring udviklingen af de regionale vækstvilkår og sikre en koordineret og sammenhængende regional indsats. Vækstforums opgaver er at overvåge udviklingen i regionen og udforme strategi og handlingsplaner for, hvordan der kan sikres vækst og udvikling i Region Midtjylland med udgangspunkt i områdets rammevilkår og erhvervsspecialisering og med fokus på yderområderne.

Målgruppen for erhvervsudviklingsstrategien er alle aktører, der beskæftiger sig med erhvervsudvikling i Region Midtjylland. Det drejer sig om områderne for innovation, videndeling og videnopbygning, anvendelse af ny teknologi, etablering og udvikling af nye virksomheder, udvikling af menneskelige ressourcer, herunder udvikling af regionale kompetencer, vækst og udvikling i turismeerhvervet og udviklingsaktiviteter i yderområderne.

Erhvervsudviklingsstrategien for Region Midtjylland er udgangspunkt for den partnerskabsaftale, der skal indgås mellem staten og vækstforum om den regionale erhvervsudvikling. Partnerskabsaftalen skal blandt andet sikre sammenhæng mellem regeringens globaliseringsstrategi og vækstforums erhvervsudviklingsstrategi. Partnerskabsaftalerne kan blandt andet indeholde en finansieringsplan for vækstforums indsatsområder og initiativer, herunder hvordan staten vil understøtte de regionale mål for vækst og erhvervsudvikling.

Derudover har vækstforum indstillingsretten til anvendelsen af EU's strukturfondsmidler i Region Midtjylland.

Erhvervsudviklingsstrategien er en del af grundlaget for Den regionale udviklingsplan for Region Midtjylland, der udarbejdes af Regionsrådet for Region Midtjylland i 2007.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. TAL OM REGION MIDTJYLLAND	4
2. UDFORDRING: FORNYELSE OG VÆKST	5
3. VISION FOR EN INTERNATIONAL VÆKSTREGION	5
4. STRATEGI FOR REGIONAL ERHVERVSUDVIKLING	6
4.1. UDDANNELSE OG KOMPETENCE	8
4.2. INNOVATION	11
4.3. IVÆRKSÆTTERI	14

1. TAL OM REGION MIDTJYLLAND [er ikke færdigbearbejdet - skal rev. med nyste data. Dette gælder også for tekst, der henviser til data]

Fakta viser, at der i Region Midtjylland er et godt udgangspunkt for erhvervsudvikling.

Styrker	Svagheder	Fakta om Region Midtjylland
• Region Midtjylland har en befolkningstilvækst over landsgennemsnittet. • Ledighed under landsgennemsnit. • Den højeste andel af beskæftigede med en videregående uddannelse uden for Region Hovedstaden. • En lang række videns- og uddannelsesinstitutioner – herunder landets næststørste universitet. • Bruger flest penge på forskning og udvikling uden for Region Hovedstaden. • Region Midtjylland er – sammen med Region Nordjylland - landets bedste til at producere unikke verdensklassevarer. Det vil sige varer der viser høje vækstrater, høje markedsandele og høj pris og kvalitet på eksportmarkederne.	• Store forskelle mellem øst og vest i regionen med hensyn til: - Befolkningstilvækst - Personlig indkomst - Ledighed - Beskæftigedes uddannelsesniveau - Videregående uddannelsesinstitutioner • I forhold til landsgennemsnittet er flere i Region Midtjylland beskæftiget i ufaglærte jobs. • Få nyetablerede virksomheder med eksport sammenlignet med resten af landet. • Region Midtjylland har relativt få, der overvejer at starte selvstændig virksomhed i forhold til øvrige danske regioner. • Lav andel virksomheder, der samarbejder med videninstitutioner. • Virksomhederne i regionen er de dårligste i Danmark til at omstille sig sammenlignet med virksomhederne i de øvrige regioner.	• 23 % af landets arbejdspladser er placeret i regionen – svarende til ca. 612.000 • De beskæftigelsesmæssigt vigtigste brancher indenfor private erhverv er: 1. Jern- og metal: 51.000 2. Forretningservice: 50.000 3. Detailhandel: 43.000 4. Bygge- og anlæg: 38.000 5. Engroshandel: 36.000 6. Træ- og møbel: 30.000 7. Foreninger, kultur: 28.000 8. Landbrug: 25.000 9. Transport: 23.000 • De væsentligste brancher med den beskæftigelsesmæssigt højeste vækst 2000–2005: 1. Forretningservice .....17% 2. Bygge- og anlæg .....5% 3. Hotel- og restauration .... 4% • De væsentligste brancher med den beskæftigelsesmæssigt laveste vækst 2000 – 2005: 1. Tekstil- og læder ..... -35 % 2. Træ- og møbel ..... -14 % 3. Landbrug..... -14 % • Region Midtjylland er en udfordlingsregion. I 2003 var der 6.000 flere, der pendlede ud af regionen end til regionen. Fra 1994-2003 steg indpendlingen til regionen med næsten en tredjedel (29 %), mens udfordlingen fra regionen er vokset med lidt under en fjerdedel (18 %). Hovedparten af regionens kommuner er udfordlingskommuner. En tredjedel af kommunerne er dog indpendlingskommuner – Herning, Holstebro, Skive, Viborg og Århus.

2. UDFORDRING: FORNYELSE OG VÆKST

Globalisering er muligheder og risici eller udfordringer med økonomiske, sociale og kulturelle konsekvenser. Økonomier og kulturer bindes sammen af hurtigere teknologi, kommunikation, transport, liberalisering og markedsøkonomiens udbredelse. Globalisering skærper konkurrencen om vækst og udvikling for virksomheder og arbejdskraft. Derfor er konkurrencekraften af afgørende betydning for fornyelse og vækst i Region Midtjylland, samtidig med at sammenhængskraften er central og skal styrkes fra kyst til kyst i regionen.

Udfordringen af Region Midtjyllands konkurrencekraft og sammenhængskraft er omdrejningspunktet for de strategiske mål og initiativer, Vækstforum for Region Midtjylland fastlægger for den erhvervspolitiske udvikling.

Udgangspunktet for at varetage disse regionale udfordringer er godt (jf. faktaboks side X) med en høj regional bruttoværditilvækst og beskæftigelsesgrad med store potentialer for vækst og udvikling, der i 2006 kun overgås af Region Hovedstaden.

Vækstforum er et partnerskab mellem kommuner, erhvervsorganisationer, arbejdsmarkedets parter, uddannelses- og forskningsinstitutioner og region, der udgør en stærk platform med en fælles strategi i et forpligtigende offentligt-privat samarbejde på tværs af administrative grænser.

Det vil vækstforum benytte sig af i realiseringen af erhvervsudviklingsstrategien med visionære investeringer i initiativer, der sikrer fornyelse og vækst i Region Midtjylland. Derudover vil realiseringen af erhvervsudviklingsstrategien være grundlag for indgåelse af partnerskab med staten og erhvervspolitiske aktører i ind- og udland.

3. VISION FOR EN INTERNATIONAL VÆKSTREGION

Vision

Region Midtjylland er en international vækstregion i Europa, hvor globale muligheder udnyttes og risici mindskes, til gavn for borgere og virksomheder

Globale muligheder og risici er et grundvilkår, der indgår i erhvervsudviklingsstrategiens indsatsområder. En regional udnyttelse af styrker og minimering af svagheder kræver, at der fokuseres på regional attraktivitet, regional nyskabelse og regional kompetence på alle indsatsområder. Det er disse værdier, der skaber merværdi i erhvervspolitiske initiativer.

Mål

Vækstforum vil skabe erhvervspolitisk merværdi ved at fokusere på regional kompetence, nyskabelse og attraktivitet

Den kompetente region er en videnressource i national og international sammenhæng med en højtuddannet arbejdskraft, kompetente virksomheder og institutioner og en evne til at samarbejde om videnudveksling, uddannelse og kompetenceudvikling.

Den nyskabende region er præget af et driftigt innovationsmiljø. Der er risikovillighed med en særlig evne til at udnytte ny viden og teknologi. Der er åbenhed for nytænkning og eksperimenter. Udviklingen foregår i samarbejder såvel på kryds og tværs som indenfor bestemte brancher, fagdiscipliner og geografiske grænser.

Den attraktive region er den eftertragtede samarbejdspartner, der naturligt indgår i stærke og toneangivende netværk og partnerskaber, der giver gevinst ude og hjemme. Regionen har en klar profil og tiltrækker investeringer, arbejdskraft og viden. Samtidig udveksler forskere, studerende, virksomheder og arbejdskraft viden og erfaring med partnere i udlandet til gensidig inspiration.

4. STRATEGI FOR REGIONAL ERHVERVSUDVIKLING

Rammer

Vækstforum vil sikre, at infrastruktur og balance mellem centre og yderområder er stærke rammebetingelser for regional konkurrencekraft

En hensigtsmæssig og fremtidssikret infrastruktur samt en regional balance mellem centre og yderområder har afgørende betydning for optimal udnyttelse af regionens potentialer.

Infrastruktur skal forstås bredt som såvel den fysiske (veje, jernbaner, havne, broer og lufthavne) som digital infrastruktur. Infrastrukturen er en del af den fysiske planlægning, som også rummer lokalisering af by- og erhvervsområder, institutioner, fysiske anlæg samt adgang til natur og naturlige ressourcer.

En velfungerende og fremtidssikret infrastruktur er en grundlæggende betingelse for udvikling og vækst i den midtjyske region. Infrastrukturen skal sikre optimal tilgængelighed både inden for og på tværs af den midtjyske region og i forhold til omkringliggende regioner og udlandet. Infrastrukturen skal være afstemt med lokale og regionale behov, der tager hensyn til erhvervsliv, miljø, arbejdsmarked, videnstruktur, beboelse og byrum, kulturlivet, m.v.

Regional balance rummer samspillet mellem land og by, vækstområder og yderområder, bosætningsområder og erhvervsområder. Evnen til at skabe samspil mellem disse forskelle vil være afgørende for, om der kan skabes en sammenhængende region, hvor alle egne får mulighed for at udvikle sig ud fra deres naturlige forudsætninger og styrker.

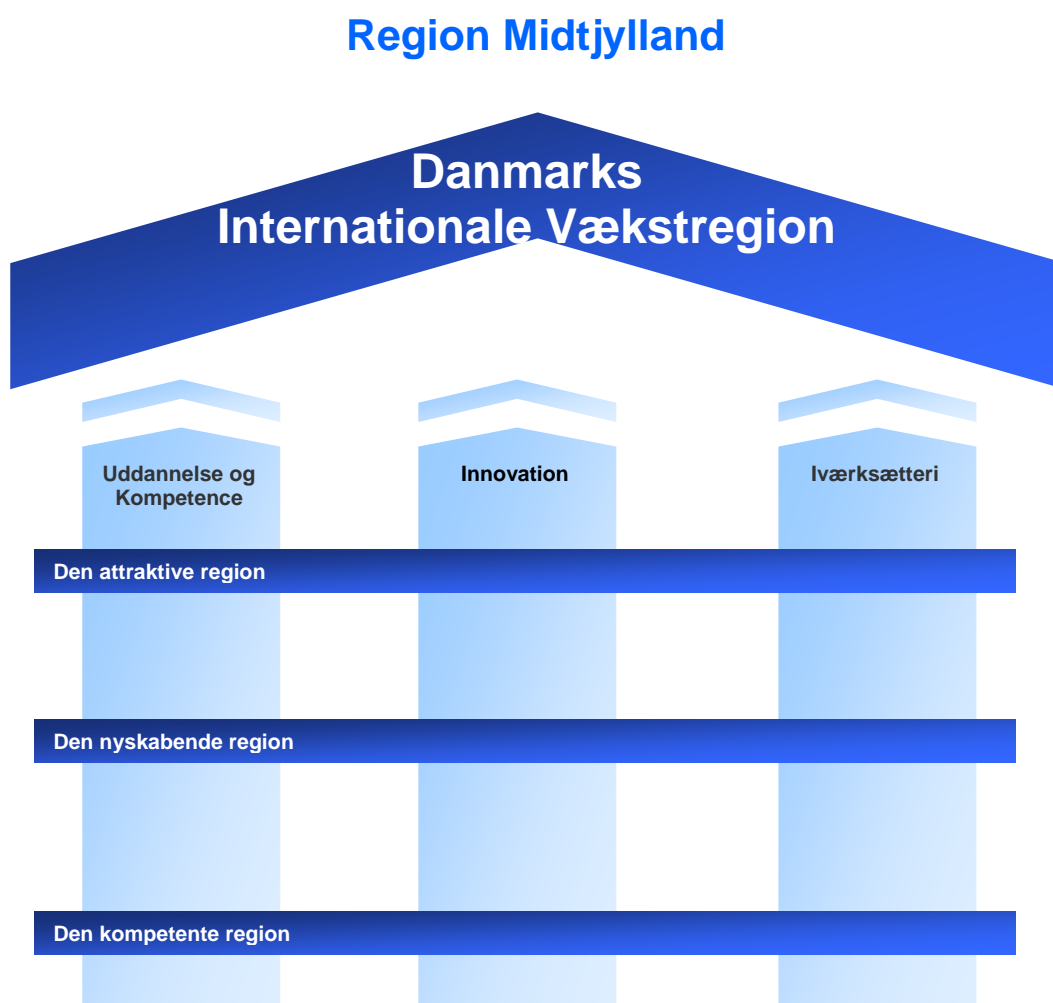
Indsatsområder

Vækstforums initiativer til skabelse af en international vækstregion fokuserer på menneskelige ressourcer, innovation og iværksætteri

Regioner med en forholdsvis høj økonomisk vækst er typisk kendetegnet ved, at det går godt på områderne for menneskelige ressourcer, innovation, iværksætteri og it.

Vækstforum prioriterer i sin erhvervspolitiske indsatsområderne: Menneskelige ressourcer, innovation og iværksætteri, mens it betragtes som en integreret del af innovationsindsatsen.

Vækstforums vision og indsatsområder danner, sammen med ambitionen om at skabe merværdi ved hjælp af regional attraktivitet, nyskabelse og kompetence, en regional erhvervsudviklingsstrategi, der imødekommer globale muligheder og udfordringer, jf. figuren.

I de efterfølgende tre indsatsområder beskrives det, hvorledes der strategisk skal skabes merværdi.

4.1. UDDANNELSE OG KOMPETENCE

MULIGHEDER

Udvikling af menneskelige ressourcer og regionale kompetencer er en central vækstpolitisk udfordring. Region Midtjyllands fremtidige konkurrencekraft i høj grad er afhængig af arbejdskraftens og virksomheders evne til at omstille sig og effektivt tilegne sig nye kompetencer. Globalisering og teknologisk udvikling betyder, at virksomheder efterspørger mere veluddannet og udviklingsparat arbejdskraft på alle niveauer og områder.

Knap 30 procent af arbejdsstyrken i Region Midtjylland er ufaglært, og mere end 32 procent af hver ungdomsårgang får i dag ikke en kompetencegivende uddannelse. Denne del af arbejdsstyrken vil på sigt marginaliseres, og virksomheder vil ikke kunne rekruttere tilstrækkeligt kvalificerede medarbejdere. En særlig gruppe er unge, der afbryder deres uddannelsesforløb. særligt de erhvervsfaglige uddannelser, hvor 24 procent af de studerende falder fra. Der er et markant fald i fuldførelsesprocenterne for elever på de korte videregående uddannelser, og det samme gælder ungdomsuddannelserne.

Derudover bliver arbejdsstyrken relativt mindre i de kommende år på grund af den demografiske udvikling. Det stiller øgede krav til arbejdskraften og virksomheder om at fokusere på livslang læring, fastholdelse på arbejdsmarkedet og tiltrækning af arbejdskraft til regionen.

UDFORDRING

Uddannelses- og kompetenceniveauet skal øges markant inden 2015, så arbejdskraftens og virksomheders omstillingsevne konstant muliggøres

På kort sigt skal der fokuseres på øget efteruddannelsesaktivitet, der løbende sikrer kompetenceudvikling til hele arbejdsstyrken og dermed medvirker til øget integration og fastholdelse på arbejdsmarkedet

STRATEGI

Kompetent

Et stadig bedre match mellem arbejdsstyrkens uddannelser og kompetencer og virksomhedernes behov skal blandt andet sikres ved at højne arbejdsstyrkens uddannelsesniveau og øge efteruddannelsesaktiviteter.

Der skal fokuseres særligt på unges uddannelsesniveau. Derudover har Region Midtjylland en relativt stor andel faglærte i beskæftigelse, der kan videreuddannes til et højere niveau. For den ufaglærte og kortuddannede arbejdskraft er det centralt, at efteruddannelse bygger på realkompetencer og derved sikrer, at allerede opnåede kompetencer anvendes.

Der samarbejdes med Det regionale beskæftigelsesråd om kortlægning af virksomhedernes efterspørgsel efter arbejdskraft, uddannelse og efteruddannelse på kort og lang sigt.

Vækstforums delmål er etablering af en regional, kompetent profil, hvor den nødvendige arbejdskraft har et højt uddannelses- og efteruddannelsesniveau

Vækstforum for Region Midtjylland vil understøtte:

- Styrkelse af overgange mellem uddannelsesniveauer, der øger andelen af unge med en kompetencegivende uddannelse
- Sikring af et mere markedsorienteret, sammenhængende og fleksibelt uddannelsessystem med mulighed for smidigt og enkelt at skifte mellem uddannelser og uddannelsesniveauer regionalt, nationalt og internationalt
- Øge kvaliteten af udbudet på uddannelsesinstitutionerne
- Initiativer der motiverer unge fra uddannelsesfjerne miljøer og fra geografiske områder langt fra videregående uddannelsesinstitutioner til at påbegynde en lang videregående uddannelse.
- Understøtte kvalitetsudviklingen af regionens vejledningstilbud
- Tilgængelighed af relevante uddannelser, også i regionens udkantsområder via forlagt og ikt-støttet undervisning
- Samspil mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv, der fremmer brugen af praktik i uddannelserne
- Udvikling af ledelse
- Videreudvikling af ufaglærte og kortuddannedes kompetencer

Nyskabende

Arbejdsstyrken skal udvides med eksisterende arbejdskraftressourcer ved at anvende nye metoder til at identificere, aktivere og uddanne disse ressourcer hos flygtninge/indvandrere, handicappede, personer på overførselsindkomst eller øvrige uden for arbejdsstyrken. Det kræver rummelighed på arbejdsmarkedet at bringe disse ressourcer i spil. Den regionale erhvervsudviklingsindsats skal derfor koordineres med beskæftigelsesrådets indsats for at skabe en rummelig region, hvor alle får mulighed for at bidrage på arbejdsmarkedet.

Kompetencer erhvervet i praksis skal synliggøres til gavn for den ufaglærte arbejdskraft og arbejdskraft, der af den ene eller anden grund står uden for arbejdsmarkedet. Vi skal udvikle nye læringssystemer, som ikke kun er bogligt baserede, og som derfor kan få flere i gang med at uddanne eller efteruddanne sig.

Vækstforums delmål er etablering af en regional, nyskabende uddannelses- og kompetenceprofil, hvor alle eksisterende arbejdskraftressourcer anvendes

Vækstforum for Region Midtjylland vil understøtte:

- alternative læringsformer der anvender ny viden og teknologi og/eller kombinerer tværfaglige kompetencer
- indsats der identificerer og involverer arbejdskraftressourcer

- samarbejder mellem videninstitutioner og virksomheder med strategisk fokus på efteruddannelse og livslang læring, der synliggør og realiserer virksomhedernes behov for nye kompetencer hos både medarbejdere og ledelse samt styrker virksomheders sociale engagement
- samarbejder mellem videninstitutioner og erhverv med strategisk fokus på lederes og medarbejderes adgang til efter- og videreuddannelses tilbud, der matcher forandringer i teknologi, produkter og organisationsformer
- anvendelse af ny teknologi, der muliggør uddannelses- og efteruddannelsesaktivitet på arbejdsstedet eller i hjemmet.

Attraktiv

Globaliseringen medfører, at studerende, medarbejdere og virksomheder i stigende grad bevæger sig på tværs af landegrænserne og samarbejder med folk i andre lande og kulturer. Det er derfor afgørende, at den regionale kompetence- og uddannelsesprofil kan bidrage til at tiltrække højt kvalificeret arbejdskraft og vækstvirksomheder.

Vækstforums delmål er etablering af en regional, attraktiv uddannelses- og kompetenceprofil, der udveksler studerende, forskere, virksomheder og investeringer

Vækstforum for Region Midtjylland vil understøtte:

- etablering af stærke videnmiljøer, der relaterer sig til Region Midtjyllands eksisterende og kommende erhvervsmæssige styrkepositioner
- udbud og kvalitet i udbuddet af uddannelser, der matcher virksomheders behov
- etablering af nye uddannelser der understøtter kommende erhvervsmæssige styrkepositioner og nicher
- markedsføring af en region med attraktive kompetencer og viden
- bidrag til strategisk identificering af mulige fremtidige væksterhverv og klyngedannelser på baggrund af forskning og analyser
- internationalt orienterede uddannelsesforløb der kan tilføre regionen impulser.

HOVEDINDIKATORER FOR UDDANNELSE OG KOMPETENCE

- 95% af alle unge skal mindst have gennemført en ungdomsuddannelse i 2015.
- Andel unge med erhvervsfaglig uddannelse skal øges fra 37% til 45% i 2015.
- Andel beskæftigede eller uddannelsesaktive skal øges fra 81% til 85% i 2015.

4.2. INNOVATION

MULIGHEDER

Innovation er kendt eller ny viden kombineret på en ny måde eller bragt i anvendelse i en ny sammenhæng. Innovation skaber nye produkter, processer, ydelser og forretningskoncepter. Derfor er innovation i virksomheder og rammer for innovation centrale elementer i bestræbelserne på at styrke Region Midtjyllands konkurrence-kraft.

It er en særlig drivkraft i forhold til at understøtte innovation. It giver mulighed for at tage helt nye forretningsmodeller i anvendelse, hvor man bryder den traditionelle afhængighed af nærhed til kunder, leverandører og arbejdskraft. It er grundlaget for nye måder at arbejde på, og bidrager til at skabe sammenhæng lokalt og globalt. It er også en del af grundlaget for udviklingen af nye produkter, processer og løsninger.

Region Midtjyllands erhvervsmæssige styrkepositioner inden for fødevarer, træ og møbel, energi, IKT, metal- og produktionsteknologi, tekstil- og beklædning samt vidensservice rummer store potentialer for innovation.

Region Midtjylland er - sammen med Region Nordjylland – landets bedste til at producere unikke verdensklassevarer, og der er en relativt høj andel af innovative virksomheder i Region Midtjylland.

Samlet set giver Region Midtjyllands præstationer og rammebetingelser på innovationsområdet dog anledning til at pege på flere udfordringer. Andelen af beskæftigede højtuddannede i virksomhederne skal øges, og uddannelses- og forskningsinstitutioners viden skal i langt højere grad anvendes i virksomheder og i tværfaglige samspil for at øge innovationen. Derudover skal virksomhedernes omstillingsparathed på organisatorisk niveau øges, så skiftende markedsforhold kan håndteres endnu bedre.

UDFORDRING

Virksomheders konkurrencekraft skal styrkes ved

- på lang sigt at spredning og anvendelse af forskning og ny viden i stigende grad skaber grundlag for innovation i virksomheder
- på kort sigt at forsknings- og erhvervsmæssige styrkepositioner fusioneres i stærke alliancer og partnerskaber

STRATEGI

Kompetent

Virksomheder, der ansætter højt kvalificeret arbejdskraft, er mere innovative og opnår bedre økonomiske resultater end virksomheder uden højt kvalificeret arbejdskraft. Udfordringen er at øge andelen af højtuddannede i den private sektor, især hos de mange små og mellemstore virksomheder, der har behov for et kompetenceløft for at bevare konkurrencekraften.

Et tæt samspil mellem videninstitutioner og virksomheder skal sikre, at virksomheder understøttes i omsætningen af nye forskningsresultater og viden fra videninstitutionerne til nye teknologier, processer, varer og tjenester. Herved skabes også en symbiose, hvor ny forskning og viden videreudvikles i praksis, hvilket skal motivere forskere til i endnu højere grad at indgå samarbejder med virksomhederne.

Vækstforums delmål er at øge virksomheders innovationskompetencer

Vækstforum for Region Midtjylland vil understøtte:

- initiativer til at øge andelen af små og mellemstore virksomheder, der ansætter højtuddannet arbejdskraft
- initiativer der øger virksomheders viden om gevinster ved samarbejde med videninstitutioner samt viden om kvalificerede ressourcer til at udføre samarbejdet
- samspil, netværk og partnerskaber mellem virksomheder og uddannelses- og forskningsinstitutioner på både de erhvervmæssige styrkepositioner og nye vækstområder
- aktiviteter, som sikrer et større samspil mellem yderområdernes virksomheder og viden- og uddannelsesinstitutioner i regionen

Nyskabende

En af virksomhedernes største udfordringer er at øge deres omstillingsevne. Resultater skabes gennem en strategisk satsning på innovation og nytænkning. Det betyder, at ledelse får afgørende betydning for innovationsniveauet. Virksomhedernes omstillingsparathed skal øges ved særligt at fokusere på organisatorisk og ledelsesmæssig innovation, så skiftende udfordringer og markedsforhold kan håndteres endnu bedre.

Virksomhederne skal benytte leverandører, brugerne og medarbejdere i endnu højere grad i innovationsprocesser, som sikrer ikke mindst den løbende kvalitetsforbedring af serviceydelser, produktionsgange og produkter. Det er ofte disse grupper, der først ser nye muligheder og udfordringer.

Kreative kompetencer skal inddrages i etablering af regionaløkonomiske styrkepositioner, og utraditionelle og tværfaglige alliancer mellem kreative kompetencer og virksomheder skal frigøre yderligere innovationspotentiale.

Der er et særligt innovationspotentiale der, hvor Region Midtjyllands forskningsmæssige kompetencer matcher styrkepositioner i erhvervsstruktur og det offentlige. Region Midtjylland har en stærk overordnet position på klyngedannelse, men de regionale klynger er generelt ikke så produktive som i andre regioner. Der skal derfor skabes unikke innovationsmiljøer, der fokuserer på regionale klynger med international tyngde.

Vækstforums delmål er at udvikle og formidle nye metoder, der øger virksomheders innovationskraft

Vækstforum for Region Midtjylland vil understøtte:

- nye metoder med fokus på virksomheders organisatoriske og ledelsesmæssige udfordringer
- nye metoder til inddragelse af leverandører, brugerne, medarbejdere og forskere i innovationsprocesser

- nye metoder til afdækning af innovationspotentiale i eksisterende og nye klynger, der rummer både traditionelle virksomheder og vækstvirksomheder.
- samspil mellem kreative kompetencer og erhverv

Attraktiv

Region Midtjylland skal være en attraktiv samarbejdspartner i innovationsprocesser. Resultater og miljøer skal synliggøres i de rette sammenhænge for blandt andet at tiltrække risikovillig kapital, innovative virksomheder, forskere, studerende og arbejdskraft. Der skal også fokuseres på at øge studerendes, forskeres, og arbejdskraftens mobilitet i internationale sammenhænge, så regionen tilføres ny inspiration, viden og erfaring og knytter nye kontakter i udlandet. Samtidig skal virksomheder og videnmiljøer indgå strategisk i internationale netværk og partnerskaber.

Vækstforums delmål er at sikre tilgang af risikovillig kapital til regional innovation

Vækstforum for Region Midtjylland vil understøtte:

- etablering af stærke, bæredygtige videnmiljøer
- synliggørelse af regionale innovationspotentialer over for risikovillig kapital
- formidling og indhentning af viden om innovation i partnerskaber med innovationsaktører uden for regionen

HOVEDINDIKATORER FOR INNOVATION

- De samlede offentlige og private udgifter til forskning og udvikling skal vokse fra 2,2 % af regionens BNP i 2003 til 3,5 % i 2010
- Andelen af innovative virksomheder (virksomheder, der i en 2-årig periode introducerer mindst ét nyt produkt) vokser fra 44 % i 2001-2003 til 70 % i 2013-2015
- Andelen af højtuddannede i virksomhederne skal vokse fra 4,0 % i 2005 til 10 % i 2015

4.3. IVÆRKSÆTTERI

MULIGHEDER

Iværksættere spiller en væsentlig rolle for dynamik og økonomisk vækst og udfordrer eksisterende virksomheder, der presses til nytænkning. Det styrker den regionale produktivitet, velstand og konkurrenceevne. Dette gælder særligt for vækstiværksættere, hvor hovedparten af iværksætteres samlede værdiskabelse finder sted.

Iværksættervirksomhederne i Region Midtjylland har den markant højeste vækst i omsætning og har en lidt højere overlevelsesrate sammenlignet med iværksættervirksomheder i andre regioner i Danmark. Overlevelsesraten er dog lav i international sammenhæng. Etableringsraten i regionen er under landsgennemsnittet, hvilket trækker den regionale iværksætterpræstation ned.

Region Midtjylland skal - som regionen i Danmark med den laveste andel af personer, der overvejer at starte selvstændig virksomhed – fokusere på rammebetingelser for iværksætteri. Adgang til risikovillig kapital til iværksættere skal intensiveres, og selvstændigheds- og iværksætterkultur skal fremmes.

Erhvervspolitiske iværksætterinitiativer skal, med udgangspunkt i dyb indsigt i eksisterende erhvervsklyngers behov, bidrage til en øget andel af vækstiværksættere og vækstklynger.

Det er en regional opgave at bidrage til, at der findes optimale omstillings- og udviklingsmuligheder for de mange forskellige typer af virksomheder med vækstpotentiale, der findes i regionen. Ofte er løsninger regionspecifikke og tager udgangspunkt i lokale eller regionale erfaringer, viden eller netværk. Det skal udnyttes, idet regionale forudsætninger og muligheder er vanskelige for andre regioner eller lande at kopiere.

UDFORDRING

På lang sigt skal den regionale etablerings- og overlevelsesrate samt andel af vækstiværksættere øges inden 2015

På kort sigt skal den regionale iværksætterkultur styrkes

STRATEGI

Kompetent

Den globale videnøkonomi byder på nye forretningsmuligheder. Der skal skabes rammer for udnyttelse af disse muligheder, så vækstvirksomheder inden for viden- og servicetunge og traditionelle erhverv sikres optimale vilkår. Det skal være nemt at finde råd, vejledning og erfaringsudveksling for iværksættere og vækstvirksomheder.

Uddannelsessystemet har traditionelt været målrettet uddannelse af kommende medarbejdere og ledere i private og offentlige virksomheder. Der er kun i meget begrænset omfang sat fokus på at udvikle selvstændighedskulturen hos de studerende. Det gælder på både de boglige og de håndværksprægede uddannelser fra folkeskole til universitet.

Næsten alle uddannelser rummer mulighed for at realisere en forretningsidé inden for faget. Uddannelserne skal i langt højere grad end i dag opbygges og tilrettelægges, således at de studerende oplever, at der findes et alternativ til en fremtid som lønmodtager gennem undervisning

i iværksætteri. En solid faglig baggrund hos iværksætteren har endvidere den effekt, at virksomheders overlevelsessevne forbedres markant.

Vækstforums delmål er at sikre stærke iværksætterkompetencer

Vækstforum for Region Midtjylland vil understøtte:

- iværksættere med særligt vækstpotentiale
- en sammenhængende, gennemskuelig og tilgængelig erhvervsservice-infrastruktur, der er målrettet iværksættere og virksomheders behov på forskellige stadier i virksomhedens udvikling
- iværksætteri som en integreret del af uddannelsesforløb på alle niveauer
- ny viden om, hvorledes etableringsraten i Region Midtjylland øges
- øget overlevelsesrate blandt iværksættervirksomheder
- indsats for øget internationalisering af regionens virksomheder

Nyskabende

Det er afgørende, at Region Midtjyllands iværksætterpotentiale udløses og anskues på nye måder. Der skal ikke bare være flere, men bedre iværksættere og ikke mindst nye typer af iværksættere, fordi der eksisterer et stort og uudnyttet potentiale inden for en række fagområder, som traditionelt ikke fostrer nye iværksættere.

Der er etablerede virksomheder med et potentiale for udvikling af nye forretningsmuligheder, forretningsområder og nye virksomheder. Unge opdrages og skoles i dag til en selvstændighed, og der er en generel imødekommenhed over for selvstændig kreativitet på arbejdsmarkedet. På trods af dette ledelsesunder-støttes medarbejdernes entreprenante adfærd ikke i tilstrækkelig grad. Derfor er der et betydeligt iværksætterpotentiale, hvis ledelsen understøtter kreativitet og selvstændighedstrang blandt privat og offentligt ansatte medarbejdere (intraprenørskab).

Vækstforums delmål er at understøtte intraprenørskab i eksisterende virksomheder

Vækstforum for Region Midtjylland vil understøtte:

- bedre udnyttelse af iværksætterpotentialet, eksempelvis gennem styrkelse af iværksætteri gennem afknopning fra virksomheder og bedre udnyttelse af iværksætterpotentialet hos kvinder.

Attraktiv

Det er en central regional opgave at styrke et attraktivt kapitaludbud til iværksættere og vækstvirksomheder gennem udvikling af et bredt kapitalmarked. Der er behov for, at aktører, der formidler kapital til regionens iværksættere, er bevidste om at samarbejde, så kapitalforsyning til iværksættere sikres.

Region Midtjylland kan gøres attraktiv at etablere og drive virksomhed i ved at målrette den erhvervspolitiske indsats for regionale klyngedannelser og væksterhverv. Et stærkt samarbejde om fælles produkter, teknologi, leverancer og markedsføring mellem virksomheder kan give synergieffekter, hvor nye iværksættere og vækstvirksomheder opstår.

Vækstforums delmål er at bidrage til opbygning af internationalt orienterede vækstklynger og væksterhverv

Vækstforum for Region Midtjylland vil understøtte:

- bedre rådgivning til iværksættere og vækstvirksomheder om kapitalforhold
- ny viden der kan bidrage til understøttelse af nye klynger
- initiativer til sikring af risikovillig kapital til iværksættere og vækstvirksomheder

HOVEDINDIKATORER FOR IVÆRKSÆTTERI

- Andelen af vækstiværksættere skal øges fra 10% til 15% [forbehold: nye data og definition af vækstiværksættere kan ændre indikatoren]
- Antal nyetableringer pr. 1.000 virksomheder skal øges fra 75 til 85 i 2015
- Overlevelsesraten for nyetablerede virksomheder skal øges fra 82 % til 90 % i 2015